

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével).

Száma mindenütt 1 krajczár.

Előfizetési ára:

Helyben házhöz hordva vagy vidéken postai szétküldéssel: egy hónapra 60 kr.

Esti Hírlap

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Kionvéd-utca 4. szám.

Szerkesztőségi órák:
delelőtt 10 órától délután 3 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.

Szerkesztőségi telefon: 686.

Kiadóhivatali telefon: 382.

Budapest, jan. 10.

A prágai statáriumot ma reggel felfüggesztették.

Szláv-e vagy német?

A mérhetetlen faji gyűlölség, mely az osztrák örökös tartományok szláv nemzetiségeit élet-halálharcra szólította az uralmon lévő német-ség ellen, most vivja döntő út-közetét.

A harcban álló felek eddig szóba sem állottak egymással, fegyvert ragadtak minden egyes alkalommal, a gyűlölet által elvakítva megszün-tek higgadtan gondolkodni, nem néz-tek semmit, elfeledték, hogy egy és ugyanazon monarchiának képezik alkotó elemeit, megfélekedtek a közös uralkodóról és egyedüli vá-gyuk, egyedüli óhajításuk az volt, hogy egymást kölesönösen kiirtsák a föld, legfőképpen pedig Ausztria szinéről.

Mikor aztán beleszólt a házi per-patvarból származott viszálykodásba az ágyuk dőreje és a huszársvad-ronok lódobogása, megukhoz tértek a gondolkodni szerető németek és a számitani tudó csehek.

Aki eddig közöttük állott, *Badeni* gróf, végre eljátszotta kis játékait — szegény: elég rosszul játszotta el; az új osztrák miniszterelnök pedig megfordította az eddigi politikát és azt a törekvését juttatta kifejezésre, hogy a szlávokat és németeket kö-zelebb hozza egymáshoz, hogy őket összehétkívén, közös megegyezéssel és ne egymás ellenére intézzék az osztrák birodalom ügyeit.

Frankenthurni Gautsch báró határozottan jó uton van. Az osz-trák reichsrath szomorú emlékezteti ülésterméből az élére állított hely-zet megoldását átterelte a prágai tartománygyűlés szűkebb palotájába.

Csehország fővárosa, a szászor-nyu Prága rejti most magában a titkot, hogy mi lesz Ausztriával, hogy mi lesz a monarchiával, hogy mi lesz a magyar-osztrák kiegye-zéssel.

A csehországi németek hazafias, szép példával jártak elől. Leitmeritzben tartott tegnapi gyűlésükön elhatározták, hogy megjelennek a prágai tartománygyűlésen, melyet a tartományi marsall ma nyitott meg a császár nevében.

Kétségtelen, hogy a nyugodt és higgadt tanácskozást, melyre most leginkább van szükség, elsősorban az fogja biztosítani, hogy a statáriu-mot Prágában ma hajnalban fel-

függesztették és így a tartomány-gyűlés minden külső erőszaktól menten tanácskozhatik a maga be-látása szerint a haza javára, kül-dői érdekében. Ugylátszik, hogy az ifjucsehek, a cseh függetlenségnek ezek a nagyhangú bajnokai okultak az országukat ért csapáson és tanultak a németek okosságán, mert ma ők voltak azok, akik egyrésztől nyugalomra intették a népet, más-részt pedig parlamenti férfiakhoz méltó nyugalommal hallgatták meg a nyelvrendeletek módosítására vo-natkozó indítványokat,

Prágában megoldani a nyelv-kérdést, mely Bécsét kihozta nyu-galmából, szerencsés gondolat. *Gautsch* bárónak kétségtelenül hely-es politikai érzékére vall, hogy ebbe a vállalkozásba, melyet egy-két héttel ezelőtt még merészségnek tartott volna mindenki, bátran és határozottan belement. Ha az elő-zményekből következtetni lehet, ugy-majdnem bizonyos, hogy az osztrák kormány győztesen is fog kikerülni a súlyos bonyodalmakból, melyek-nek megoldása már-már lehetetlen-nek látszott.

Mindenkinek megadni a magát, senkitől sem követelni, hogy meg-tagadja magát és nemzetiségét, senkinek sem megengedni, hogy ellenfeleinek a nyakára nőjön: ez kell hogy alapja legyen annak a megegyezésnek, melyet most csehek és németek egyesült erővel készí-tenek Prága városában.

Budapest, január 10.

× *Az ülésszak bevégezése.* Az or-szágyűlés most folyó ülésszakát érte-süléseink szerint csak a jövő hét első napjaiban, hétfőn vagy kedden fogják bevégezni. Néhány napi szünet után megnyitják az új ülésszakot.

× *A fiumei magyar gimnázium.* *Beöthy* Zsolt egyetemi tanár, az orszá-gos középiskolai tanáregyesület elnöke Fiumébe időzve, a fiumei gimnázium tanári karának egy lakomáján a követ-kező nagyjelentőségű elvet hangoztatta:

»A helybeli m. kir. áll. főgimnáziumnak nem az az egyedüli jelentő-sége, hogy Fiume város jövő nemze-dékének művelt elemeit az olasz és magyar műveltség egybekapcsolá-sával hazafiakká neveli; nem is az a főfeladata, hogy a város művelt ifju-ságát nemzeti nyelvünkre oktassa. Sokkal nagyobb és sokkal fontosabb ennél az intézet jelentősége és feladata. Fiumének e gimnázium az egyedüli tudományos intézete. Ez intézet ta-nárai a magyar tudomány művelői, a magyar kultúra képviselői. Tudomá-nyos munkásságukkal bizonyítják, hogy e földön, a magyar haza területén nem létezik erősebb, ala-posabb kultúra a magyarnál. Ez volt e gimnáziumnak főjelentősége

multban és ezt, a magyar kultúrának képviselőit, a tudományok művelését tekintti legfontosabb feladatának a jövőre nézve is«

× *Válasz interpellációkra.* *Wlas-sics* Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter holnap válaszol *Madarász* József interpellációjára a *flumei köz-oktatás tárgyában* és *Rátkay* László interpellációjára a magyar ajku *görög-katholikus püspökség* felállítására tár-gyában.

× *A mezőgazdasági munkabérek.* *Darányi* földmivvelésügyi miniszter a képviselőházban ma vaskos kötetet osz-tott szét, mely az 1896. évről vonatko-zólag részletesen tünteti fel a mezőgaz-dasági munkabérek számarányát.

A képviselőház ülése.

A munkástörvény paragrafusai gyor-san fogynak.

Darányi miniszter s négy-öt érdek-lődő egymásközt vitatja meg, miként lehet a nehéz feladat megoldásához közelebb jutni.

Az ülésteremben ötvenen is alig vannak.

Borzevicsy aggodalmasan tekint a baloldali felé: felhangzik-e a vézes szózat?

— *A Ház nem határozatképes.* Megkönnyebbülten sóhajt fel, midőn emel a zátonyról vesztély nélkül vitor-láit el, s megérkezett a napirend nyugalmas terebe.

Részletes vita, — eszöndesen hullámzó parlamenti vízek.

De ma mozgalmasan indult. A 25. §-nál hagyták el a minap, most itt kellene folytatni.

Rohonczy Gedeon *Sima* Ferencnek szombaton reá tett megegyezésére akar reflektálni.

A Ház minden oldalán siri eszöndben hallgatják, amint *Rohonczy*, aki első szavai után megdöbbenő módon elhal-ványul, alig hallható hangon felolvassa *Sima* beszédének ama passzusát, mely-ben róla azt mondotta, hogy:

— *Rohonczy képviselő ur csak a kártyaszatárnál számít!*

— Az általános tárgyalás során — folytatja *Rohonczy* Gedeon — *Sima* képviselő urra tett, esetleg sértő me-gjegyzésem a magam nevében tettem, míg *Sima* képviselő ur a társadalom nevében beszélt.

Rohonczy fejéhez kapva, még jobban elhalványul, majd folyton megakadva folytatja:

— Midőn én beszéltem, senkinek sem volt észrevétele, de a jobboldal helye-selt. Midőn ellenben *Sima* kvittelés-gyanánt válaszolt, a ház jobb- és bal-oldalán . . . baloldali . . . mozgás hallatszott. Senki sem helyeselt, ellen-ben helyeselték az elnöki rendte-tatást.

Kinos eszönd közepette vontatottan folytatja:

— Én ebből azt a következtetést . . . azt a következtetést vonom le, és a képviselő ur ebből azt következtetheti, hogy amit én mondtam, talán . . . nem tudom folytatni . . .

Rohonczy hirtelen cínemul, a pad támlájára támaszkodik, s pár percig szólanul áll.

Minden oldalról megszólalnak: — *Rosszul van!* — *Tessék leülni!* — *Beszéljen inkább később!*

De *Rohonczy* még egyszer megkísérli beszédének folytatását: . . . azaz azt akartam mondani,

hogy egy sértésben, ha valakit becsüle-tében látszólag megsértenék, nem az a fődolog, hogy az a képviselő . . .

De tovább már nem bírta: — . . . becsánatot kérek, nem bírom folytatni, majd máskor . . .

Csávossy, a háznagy, gyorsan mellette termelt, — vizet hoztak, s így a nagy-foku rosszullet kissé lecsillapodott.

Ekkor a baloldalon *Sima* Ferencz emelkedett fel.

— *Halljuk! Halljuk!* — zugták min-denfelől, előlegezve a helyeslést, melyet *Sima* Ferencz szavával csakhamar ki-érdemelt:

— Habár az elvi vitaközásban — ugy-mond — képviselőtársaimmal szemben szókimondó vagyok, mindig tartózkodom a személyes sértéstől. Sajnáltnám, ha *Rohonczy* képviselő ur megjegyzése-mnek sértő szándékot tulajdonított volna.

— *Helyes! helyes!* — zugott fel minden oldalon, s az elnök sietett a kinos jelenetnek véget vetni:

— *Kíván-e még valaki a 25. §-hoz szólni?*

Pichler Győző kezdi a sort. Módo-sítást nyújt be, mely szerint a munkás ne csak akkor bonthassa fel a szerző-dést, ha a gazda vagy tisztje bántal-mazza, hanem akkor is, ha ezt bármely más alkalmazottja teszi.

Molnár János szövegmodosítást in-dítványoz, melyet *Viconiai* Soma is pártol, s *Darányi* miniszter és a Ház e fogadja, de *Pichler* módosítását el-vele.

A 26. §-nál *Darányi* miniszter felvilágosító megjegyzései után elvetik *Pichler* és *Kossuth* stílusis módosi-tását.

A 30. §-nál *Szilgy* Pongrácz előadó olyan módosítást indítványoz, mely szer-int a 75. §. intézkedései csak az iga-zolvány használatára köteles munká-sokra vonatkoznak.

Hentaller Lajos a szakasz második bekezdéséből e szavak kihagyását kéri: — és kötelesek.

Darányi miniszter kijelenti, hogy utóbbi kifejezés csak a régi példányban van meg, — erre a szakaszt az előadó módosításával fogadják el.

A 31. §-nál *Möly* József módo-sítást nyújtott be, mely szerint a mun-kás a felhívás megtörténte után ne 24, hanem 48 órával legyen köteles mun-kába állni.

Károlyi Sándor gróf a szakasz végére pár sornyi hozzáadást javasol, melynek indoklása a 19. § ban található. Módo-sítása így szól:

— Ha az élelmezés hiánya, vagy egészségtelen kiszolgáltatása követke-zésben a hatóság a munkaadót az élel-mezés pénzértékének kiadására köte-leznie, a hatóság határozata ellen feleb-bezésnek helye nincs. (10. §)

Pichler Győző felvilágosítást kér a minisztertől a munkás biztosítékainak kiadására nézve.

Sima Ferencz pártolja *Károlyi* gróf javaslatát, amelyhez még *Viconiai* Soma is hozzájárul némi stílusis változtatással.

Darányi Ignác földmivvelésügyi mi-niszter hozzájárul *Kristóffy* és *Károlyi* gróf indítványához, s így ezeket a Ház is elfogadja. A többi a többség mellőzi.

A 33. §-nál *Hentaller* Lajos azt a módosítást ajánlja, hogy a munkások-nak a belegyűltyöz pénzárakba való beiratása kötelezőleg kimondassék, ugyisint a munkásbiztosítás.

Kossuth stílusis módosítást javasol. *Darányi* miniszter felszólalása után a Ház *Kossuth* módosítását elfogadja, míg a *Hentaller*éit mellőzi.

A 36. §-nál *Molnár* János prelá-tus szavá teszi a törvényhozásban is meg-

honosodó germánizmusokat; e törvényjavaslatban is a szerződés betartásáról szólnak.

Derűtség közt fejtegeti a néppárt vezére, hogy a magyar betarthatja a kezét a tűzbe, betarthat egy ajtót, melyet ki akarnak nyitni, — de a szerződést a magyar ember megtartja. Azt kívánja, hogy ahol a németes «betartja» kifejezés a törvényjavaslatban elfordul, mindegyütt a «megtartja» szóval pótolják.

— Helyes! Helyes! — hangzott fel minden oldalról. Madarász apó nagy örömmel üdvözölte Molnárt.

— Az már okos beszéd!

A néppárt sem kapott még ilyen dicsegetet Madarásztól.

A 37. §-nál Lepsényi ajánl módosítást. Elvetik.

Sima a 39. §-t. is törölni kívánja. Miskfalvay Géza és Hentaller Lajos módosításokat javasolnak, melyek szerint a munkásoknak kisebb véletlen mulasztásai ne legyenek szerződészegésnek minősíthetők.

A módosításokhoz Major Ferencz és Darányi miniszter felszólalásai után a Ház hozzájárul.

Ezután kis szünet következik s ennek biteltével Rohonczy Gedeon kér szót:

Az ülés elején akart — ugymond — már nyilatkozni, de akkor idegességéből származó rosszullete megakadályozta.

Később Sima Ferencz visszavonta sértését s így neki voltaképpen már nem is kellene nyilatkoznia. De a tanulság kedvéért elmondja, hogy mit akart Sima Ferencznek megjegyezni.

Sima ugyanis azt a formahibát követte el, hogy az ellene elkövetett sértésért lovasias uton nem kért elégtételt, hanem itt vett magának. Egy szerien visszafordította a sértést. És mi történt. Ugyanaz a társadalom, — a képviselők társadalma, — amely Sima ellen elkövetett sértésemel hallgatag fogadta, határozottan elítélte Simát, amikor ő visszafordította, mert a társadalom csak azt tekinti elégtételnek, amit a sértő fel a sértőtől kap, nem pedig azt, amit ő maga vesz magának.

Ezt a konzekvenciát Sima maga levonhatta magaviseletének hatásából.

— Ezért jó lesz — szól végül Rohonczy — ha ennek az incidensnek az aktáit, a képviselőház naplóját, mindketten elteszszük magunknak: Sima képviselő ur tanulságul, én emlékül.

Mély, kínos csend közepett emelkedett fel Sima Ferencz szólásra. De előbb az elnök beszél:

— Nem akartam Rohonczy képviselő urat félbeszakítani, s így most figyelemzettem a képviselő urat, hogy a képviselőházat nem szabad lovasias ügyek elintézésének színterévé ienni.

Sima Ferencz dörgő hangon csak ennyit mondott:

— A lovasias ügyek terén a képviselőházban senkitől sem fogadok el tanácsot, és vegye tudomásul a képviselő ur, hogy senkitől sem félek. Ha minden közbeszólást, melyet hallok vagy nem hallok, a lovasias térre akarnék terelni, a Ház tárgyalásai elvesztenék a parlamenti tanácskozás jellegét.

Berzeviczy hevesen esengettett: — A napirendet folytatjuk! — jelent ki.

A részletes vita a jelenet kínos hatása alatt tovább folyik.

A 40—57. §-okat lényegtelen módosításokkal elfogadták.

Az ülés háromnegyed kettő után ért véget.

A pestmegyei munkásmozgalmak.

(Az Esti Hírlap tudósítójától)

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósága ma délelőtt kezdette meg az évnegyedes közgyűlését Beniczky Ferencz főispán elnöklése mellett.

Fazekas Gusztáv főjegyző előterjesztette, Beniczky Lajos alispán jelentését a vármegyében az utóbbi negyedév alatt elfordult főbb eseményekről, gazdasági és egyéb viszonyokról s ezek során megemlékezik az 1897. év végén Tápió-Szt.-Mártonban elfordult véres szocialisztikus mozgalmakról. Hivatkozik e tekintetben a járási főszolgabíró tüzetes jelentésére, amely a helyzetet megvilágítja.

Deseöffy Emil főszolgabíró jelentéséből kiemeljük a következőket:

Tápió-Szt.-Mártonban olyan tervszerű szövelségről rántotta le a leplet a december 2-ikán Kubinyi Lajos földbirtokosnak és a Jászládány községből főfogadott nádvágnak a leveretése, hogy most már látnivaló a tápió-szent-mártoni munkásoknak ama törekvése, hogy onnan minden idegen munkást elriaszassanak s ha fenyegetéssel nem sikerül erőszakkal is, hogy ők uralkodjanak a helyzetben s minden munkánál ők szabják meg a feltételeket nemcsak nagyobb földbirtokosoknak, de a kisebb gazdálkodóknak is, akik a földjeik művelésére valamely oknál fogva nem képesek. A nyáron már látható volt, hogy minden munka megkezdése előtt sztrájkolnak, noha az aratási szerződéseket a legkedvezőbb feltételek mellett kötötték. Sztrájkoltak a száma kaszáás előtt s az aratás megkezdésekor, hogy nagy engedményeket esikarhassanak ki, ami sikerült is. A csépléskor fenyegető levelekkel igyekeztek a jászládányiakat a munkától elriasztani, de ez nem használt, mert a jászládányiak, mivel rossz termésük volt, kényszerültek máshol keresni munkát s kényeret. Blaskovits Ernő és Kubinyi Lajos birtokosok Nagy-Kátán, Czeglédén és más helyen kívántak munkásokat szerezni, de sohasem kaptak, mert a tápió-szentmártoniak mindenütt visszariasztották őket. A nevezett két birtokos a tél folyamán Jászládányból fogadott nádvágnak, akik be is állottak, de — amint már annak idejében említettük — megtámadták őket a tápió-szentmártoniak s ekkor történt az is, hogy Kubinyi Lajos birtokost félholtvá verték s a haláltól csak a fegyverekkel előrohano gazdatisztek mentették őt meg.

A főszolgabíró jelentése szerint, a kárhazatos mozgalmat nagyban előmozdítja a budapesti szocial-demokrata párt vezetősége részéről adott folytonos tanács s a tőlük szerkesztett és a vidékre nagy mennyiségben posta utján szabadon szállított és terjesztett apok és az azokban foglalt tanok. Sűrűbben látogatják a tápió-szt.-mártoni munkások a budapesti pártvezetőséget és tanácsal onnan látják el őket.

A főszolgabíró jelentése után, tudatja az alispán, hogy Tápió-Szt.-Mártonban olyanokká váltak a viszonyok, hogy karhatalmat kellett kirendelni.

Jelenti egyszersmind az alispán, hogy a belügyminisztert a fölterjesztésében fölkerlte, hogy a szocialista lapok s az ilyen eszméket terjesztő budapesti nyomtatványok szabad postai szállítása és terjesztése korlátozassék s lehetőleg eltiltassék.

Jelenti végre, hogy a tápió-szt.-mártoni zendülés főbujtóit és tetteseit elfogták s a székház börtönében várják méltó büntetésüket.

A tárgyhöz Förster Aurél szolt először. Ami magát az esetet illeti, ebben az egész falu közönsége, az előjáróságtól lefelé bűnös. Nem lehet tehát megelégedni azzal, hogy a belügyminisztert kórják föl a sajtótermékekre való felügyeletre, hanem ki kell eszközölni azt, hogy a községet katonaság szállja meg; az utazó szocialista ügynököket pedig ártalmatlanná kell tenni.

Beniczky Lajos alispán szerint ha visszarendelnék a katonaságot, azzal főleg a birtokosokat büntetnék, mert a költségek legnagyobb része rájuk súlyosodnék.

Beniczky Ferencz főispán, a katonaság beszállásolása tekintetében s a többi prezentív intézkedések szempontjából azt jegyzi meg, hogy ilyen rendkívüli intézkedéseket csak rendkívüli esetekben lehet tenni.

Szapáry István gróf sürgeti, intézzenek fölterjesztést a kormányhoz, hogy a kauzió nélkül politizáló lapok s nyomtatványok ellen a legszigorubbán járjon el.

Tahy Lajos ugy értelmezi Förster javaslatát, hogy Tápió-Szt.-Mártonba állandóan szállásoljanak be katonaságot; ő a maga részéről két századot hoz javaslatba.

Beniczky Lajos alispán a katonaság beszállásolását nem tartja eddig keresztyülvihetőnek, amíg a kellő előmunkálatokat meg nem teszik.

Bossányi László abban látja a baj orvoslását, ha a kormányt figyelmeztetik a baj nagyságára.

Noszlopy Emil szerint rendkívüli események már megvannak és így beállott a szüksége a rendkívüli intézkedéseknek. Nem a hatóságot vádolja, de hibáztatja, hogy a hatóságnak annyira korlátolt intézkedési joga van.

Felhozza, hogy a lázadó szellem annyira elterjedt már Tápió-Szt.-Márton környékén, hogy a múltkor, amidőn Kubinyi gyermekei a nevelőnővel künn járkáltak a faluban, az összecsendült nép ezt kiáltotta feléjük:

Hogy lehettek olyan szemtelenek, hogy közibünk jöttek, mikor oly sok ember lett miattatok szerencsétlen.

Az ilyen eseteket — ugymond — eltusolni nem lehet. Ha az államnak szüksége van a polgárok adójára és vérére, akkor gondoskodjék is a megvédéséről. Indítványom, hogy a rendkívüli és súlyos viszonyokra való tekintettel, írjon föl a vármegye a kormányhoz s kérjen tőle rendkívüli intézkedéseket. (Helyeslés.)

Az elnök főispán ezeketán kijelenti, hogy a vármegye a törvény keretén belül minden intézkedést meg fog tenni, a katonaság kirendelésének a kérdését pedig az alispán tanulmányozni fogja. (Általános helyeslés.)

A statárium felfüggesztése.

(Az Esti Hírlap távirati tudósítása)

Prágában ma a statáriumot felfüggesztették, a tartománygyűlés pedig megkezdette működését.

Egyelőre rend van, zavargások nem történtek.

Távirataink ezek:

Leitmeritz, január 10.

A német képviselők üléséről kiadott kommuniké így hangzik:

A kibővített végrehajtó bizottság délelőtti fél tizenkét órákor tartott ülésében, amelynél minden pártárványat és csoport képviselve volt, egyhangulag elhatározták, hogy a tartománygyűlési képviselők egyesült klubjában indítvány teendő a tartománygyűlésbe való belépésre. A klubülésen, mely délutáni fél öt órákor kezdődött, jelen volt valamennyi német képviselő pártkülönbség nélkül, Hallwich dr., Scharschmid b., Heinzl Anzelm és Bareuther dr. kivételével, akiket betegségük akadályozott és kimentett. Az ülésen a végrehajtó bizottság indítványait, amelyeket Schlesinger dr. elnök terjesztett elő, egyhangulag elfogadták. A birodalmi gyűlés és az ott képviselt országok német néppártjának elnökségeihez, valamint a morvaország német haladó párt vezetőihez üdvözlő táviratokat küldtek. A gyűlést Nitsche dr. legöregebb képviselő kezdeményezésére Schlesinger dr. és Funke dr. élettelével rekesztették be.

Prága, jan. 10.

A «Prager Ztg.» külön kiadása és falragaszok hirdetik, hogy a statáriumot ma reggel 6 órákor felfüggesztették.

Prága, január 10.

A statárium felfüggesztését a következő hirdetményenylel tették közzé:

A miniszterelnök ő kegyelmessége, mint a belügyi tárca vezetője az igazságügyminiszterrel egyetértve a büntető törvény 446. §-a alapján a büntető törvény 85. §-ába ütköző nyilvános hatalmaskodás büntetettére nézve Prága tartományi főváros, továbbá Karolinenthal, Schmichov, Königliche Weinberge és Ziskow külvárosok területére életbeléptetett statáriumnak felfüggesztését elrendelendők tartotta.

Ez a rendelkezés azzal tétetik közzé,

hogy a rendelet a mai napon reggel 6 órákor lép életbe.

Prága, 1898. január hónap 10-én. gróf Coudenhove helytartó.

Ezt a hirdetményt minden utczasarkon kifüggesztették és a Wiener Zeitung külön kiadása német és cseh nyelven közzétette.

Prágában ezidőszentirig elegendő számu rendőrség van, úgy hogy a statárium felfüggesztésével aggodalomra nincsen ok.

A Kleinseiten-utcában az alsó néprétegekhez tartozó számos egyén jár-kelel elő s hátra.

Prága, január 10.

A ma megnyitott cseh tartománygyűlésen a német képviselők teljes számban megjelentek. A tartományi főmarsall megnyitott beszédében utal a császár iránti hűségre, mire a gyűlés tagjai egyhangu lelkes Hoch! és Szlava! kiáltásokban törtek ki.

Aztán bemutatják a beérkezett javaslatokat és beadványokat. Ezek között van Schlesinger dr. képviselő és társainak javaslata a nyelvrendeletek visszavonása tárgyában.

Wernuszky és társai interpellációt nyújtanak be a prágai zavarok tárgyában és azt kérdik a helytartótól, hogyan lehetséges, hogy daczára a katonaság és rendőrség nagy számban való kivonulásának, mégis fosztogatások történtek.

Bouquoi gróf javaslatot tesz a nyelv-kérdésnek Csehországban való szabályozása tárgyában.

A tartománygyűlés épülete előtt nagy emberlömög gyűlt össze, melyet lovas és gyalogos rendőrök szétoszlattak.

Prága, jan. 10.

Az ifjucseh képviselők felhívást bocsátottak ki, melyben a prágai lakosságot megnyugtatják, s minden zavargás elkerülésére intik.

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

Az Esterházy-per.

Páris, jan. 10. (Az Esti Hírlap távirata.) Az Esterházy-féle per ma vette kezdetét a Cherche-Midin levő katonai fogházban. Esterházy a haditörvényszék utasítása szerint tegnap este jelentkezett a fogház felügyelőjénél, ki őt egyszerű, előkelőbb foglyoknak szánt szobában helyezte el.

Demange ügyvéd azt követeli a törvényszéktől, hogy mint Mathieu Dreyfus védője jelen lehessen a tárgyaláson, mely titokban folyik. Hasonlóan Dreyfus kapitány felesége, mint férjének és gyermekeinek természetes gyámja képviselőletében Labory ügyvéd követeli jelenlétének megengedését. E kérések fölött a törvényszék még nem határozott.

A tárgyalás három napig fog tartani.

A rendőrség széles körű intézkedéseket tett, hogy minden manifesztációnak vagy tüntetésnek elejét vegye.

Páris, jan. 10. (Az Esti Hírlap távirata.) A «Matin» azt írja, hogy a haditörvényszék annak idején a Dreyfus-ügy tárgyalásakor a szakértők és perbeszédők meghallgatása után megejtette a szavazást és Dreyfust az elítésre szükséges szavazatok hiányában felmentette. Erre egy aktacsomót mutatnak elő a bírák, amely valamelyik nagykövetéségtől ellopott oly fontos iratot tartalmazott, hogy a bírák az iratok hitellességének megállapítása nélkül mivel azokat a hadügyminisztérium

kapták, újra megejtették a szavazást és Dreyfust egyhangulag elítélték. Ennek az aktacsomónak a hitelességét az Eszterházy-pör tárgyalása folyamán fogják megállapítani.

A jegybank állása.

Bécs, január 10. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Az osztrák-magyar bank állása 1898. január 7-én: Bankjegyforgalom: 679.682.000 frt. (-20.275.000 frt), érczértékkészlet: 6.683.000 frt. (+884.000 frt), váltótárca: 192.357.000 frt. (-14.680.000 frt), lombard: 26.736.000 frt. (-1.077.000 frt), adómentes bankjegytartalék 27.475.000 frt. (+21.088.000 forint.)

A kínai kérdés.

London, január 10. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A kínai vizeken tartózkodó permanens angol flotta nagy része *Csemulpóból* visszatért honkongi állomására. Az *Iphygenia* és *Inmortality* brit csirkáló hajók *Port-Arturban* maradtak.

London, jan. 10. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Szombaton megtartott ülésén a minisztertanács a kínai kölcsönt megszavazta.

London, jan. 10. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A *Daily Mail* jelenti Hongkongból tegnapi kelettel, hogy *Anglia, Japán és Oroszország között megegyezés jött létre Koreára vonatkozólag*. A megegyezés részletei még nem ismeretesek.

ESTI HIREK.

Sasa zsarolói.

Különös óvatossággal bontogatja a rendőrség annak a gyalázatos komplottnak összehozott szálait, amelyet egy zsaroló-banda tervezett a szerb királyi udvar ellen. Ez az óvatosság nagyon is indokolt, mert a *Benkő Róza* kiutasítására nyomán megindult büntető vizsgálata anyagát eleinte csak *puszta föltevésnek* képezték és az első pillanatra a büntető osztály higgadtan ítélő tanácsosa nem is igen vette komolyan *Barlovács* főkonzulnak azt a bejelentését, hogy az ő felséges ura ellen egy valóságos bünszövetkezet tervezet valamit. De óvatosnak kell lennie a vizsgálatot vezető kapitánynak azért is, mert ezzel a szennyes ügygyel kapcsolatban egy csomó olyan nevet emlegetnek, amelyeknek esetleg ártatlanul az ügybe való belekeveredése nagyon szomorú következményekkel járhat.

Kovács F. Sándor és *Benkő Róza*, akit az este visszahoztak Budapestre, a rendőrségi fogház második emeletén töltötték az éjszakát. *Kovács* nem is sejtje, hogy barátja olyan közel van hozzá és amikor ma reggel egy detektív levezette őt a fogház földszintes irodájába, hogy szükség esetén hamarabb kéznél legyen a kihallgatásra, *Kovács* aggódva kérdezte:

— Mi van Rózával?

Persze nem adtak neki feleletet. E közben pedig *Benkő Rózát* a másik folyosón fölvezették a főkapitányság büntető vizsgálóbíráinak helyiségébe, ahol akkor már türelmetlenül sétált föl és alá legutóbbi szeretője, *Roth Sándor* kómikus. Rothot tanának idézték be.

De először *Benkő Rózát* vezették *Farkas* tanácsos elé, aki délig, *Bérczy kapitány* megérkezése idejéig, maga folytatta az érdekes vizsgálatot. Több mint másfél óra hosszáig volt a leány odabenn és amikor kihozták, sirva akart kedvesének a nyakába borulni.

De a detektívek közbeleptek.

Roth Sándorra került a sor. Amíg ennek a kihallgatása tartott, megjött

Bérczy kapitány is és *hosszasan referált a tanácsosnak*. Aztán *Bérczy* a maga szobájába kísérte át a kómikust, aki a leány életmódjára és összeköttetéseire nézve adott részletes felvilágosítást. *Egyben szembesítették is őt Benkő Rózával*.

A kihallgatás egyre tart.

Délutánra megidézte a kapitány *Horváth Jánosné*t, az orfeumhölgy volt lakásadónóját, *egy ismert nevű fiatal gavallért*, aki az utóbbi időben sokszor volt *Benkő Róza* társaságában s valószínűleg estére szembesítik a két bűntársat, a leányt és *Kovácsot*.

Kovács F. Sándort holnap átkísérik a kir. ügyészséghez.

Hir szerint, a szerb király megbízottja érkezett a minap Budapestre egy magyar mágnáshoz. A szerb király nevében arra kérte a magyar arisztokratát, hogy a *kinos botrányügyet, segítsen elsimítani*. A mágnás, aki állítólag *kegyelmes ur*, s a szerb királylyal baráti jó viszonyban van, tegnapi délután felkereste egy helybeli ügyvéd irodáját. A szerb király nevében arra kérte, hogy *vállalja el Benkő Rózsi védelmét* s minden lehetőleg tegyen meg arra, hogy a *dolog minél hamarabb simán befejeződjék*. Az ügyvéd erre készségesen vállalkozott, s a megbízást elfogadta.

Benkő Róza bécsi ügyvédje, *Trencsiner Hugó dr.* bécsi tudósítónknak a következőket jelentette ki:

Nem felel meg a valóságnak a budapesti lapok ama jelentése, mintha *Benkő Rózát* toloncsolva vitték volna Bécsbe. Ellenkezőleg a bécsi rendőrségnek semmi köze hozzá nem lehetett és egyáltalán nem lehetett joga őt a kórházi kezelésnek átadni.

A tény az, hogy *Benkő Rózsi* engedélyt kért a budapesti rendőrségtől Bécsbe való utazására, hogy onnan elhozhassa iratait, melyekkel budapesti illetőségét akarja igazolni. Utazására egy detektívet kért maga mellé, ki őt *Felső-Magyarországra és Bécsbe* is elkísérte. Szombaton érkezett Bécsbe és vasárnap délután már visszautazott Budapestre.

Városi ügyek.

Gyilkos viz. Megdöbbentő dolog tárult fel a fővárosi közigazgatási bizottság mai ülésén. Annyi milliókat költött a város a vízvezetékre és mégis ma is oly állapotban van a vízmű, hogy a tisztai főorvos egyenesen azt vádolja a *hagymáz terjesztésével*.

Schermann Adolf dr. t. főorvos havi jelentése szerint a székesfőváros közegészségi állapota december hónapban eléggé kedvező volt. A ragályos kórok közül a kanyaró- és hagymáz esetek száma emelkedett; míg ugyanis november hónapban 78 betegedés és 16 haláleset volt, addig a múlt hónapban 106-ra emelkedett a megbetegedettek száma, halálozás pedig 20 fordult elő. Ez az emelkedés annak a körülménynek tulajdonítandó, hogy 8 havi szünet után — tekintettel a Duna alacsony vízállására — a mesterséges szűrőket ismét használatba vették.

Rácz Károly dr. a főorvos jelentéséből megütközéssel hallotta, hogy amióta a mesterséges szűrőket használatba vették, a hagymáz esetek száma jelentősen szaporodott. Ezen valamiképpen segíteni kell. *Halmos János* polgármester erre vonatkozólag megjegyzi, hogy ma délutánra értekezletet hívott egybe, amelyen ezt a dolgot meg fogják beszélni. A legszigorúbb intézkedéseket fogja tenni, szükség esetén pedig a mesterséges szűrők használatát rö-

gton be fogja szüntetni. *Schermann dr. t.* főorvos felszólalása után a bizottság tudomásul vette a polgármester intézkedését.

Rendőri hírek.

Harc a rendőrökkel. Az emult éjjel mintegy 150 munkásember mulatott a király-utca 54. sz. a. levő kávéházban. A mulatozók valami főfőtt összevesztek s verekedni kezdtek.

A rendhelyre állítása végett *Maszarik Gábor* 615 és *Pál József* 519 számú rendőrök a verekedők közé mentek. A munkások meglátva a rendőröket, abba hagyták az egymás közötti verekedést, de azután közös erővel a két rendőrré támadtak, ütlegelni kezdték őket, úgy hogy azok kardjukat voltak kénytelenek használni. A rendőrök így is csak nagy nehezen tudták a verekedőket szétverni. A főkolompós *Peschka István* péklegény volt, aki a verekedés közben annyira megsebesült, hogy a Rókuskórházba kellett szállítani.

Fiatal betörő. *Robi Kálmán* 17 éves betűszedő inas a napokban feltörte *Löbl Mór* könyvnyomdász király-utca 27. sz. a. nyomdáját s onnan mintegy 600 forint értékű nyomdai felszerelést, főleg betűket ellopott. A rendőrség a fiatal bűnöst rövid idő alatt kinyomozta s letartóztatta. Az ellopott holmik nagy része már megkerült.

Öngyilkossági kísérlet. *Klapka Gáspárné* szül. *Tábori Mari* napszámosnő ma hajnalban a Német-utca 26. sz. a. ház kapuja alatt mellbe lötte magát. Tettét azért követte el, mert a lakásbérrel tartozott, s félt, hogy ezért háziaszonya kiteszi az utcára. Súlyos sebével a Rókus-kórházba szállították.

Elfogyott család. A rendőrség ma egy fölötté veszedelmes embert fogott el s tett joidőre ártalmatlanná. Az illetőt *Nagyvári Ferencnek* hívják s tulajdonképpen baromfikereskedő. Ugy a csendőrség, mint a rendőrség régóta keresi a veszedelmes és különben is többször büntetett embert, aki legutóbb hamisított okmányokkal, — amelyekben magát volt vasúti állomásfőnökné adva ki szép összeget szedett föl a hiszékeny s jószívű közönségtől. Különösen *Albert-Irsán, Vácztot*, s *Promontoron* fizte leginkább mesterségét, — a csalást, de nem tartózkodott a lopásoktól sem. *Rendesen Kis, Mühlbeck* nevek alatt bujdosott végre rajtvesztett. Tegnapi egy budafoki elhagyott présházban találta *Fői Fekete József* detektív, *Kovács* csendőrszervezővel s hozta be a fővárosba.

A vizgyázatlanság áldozata. *Bohulavitz* illés galicziai származású malom munkás ma reggel a *Concordia* malomban saját vizgyázatlansága következtében egy malomba vontatott waggon kerekai alá került. A szerencsétlen embert a kerekék csaknem teljesen két részre vágták s nyomban meghalt. Holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

Különlélek.

Az új főudvarmesterek eskütétele. *Montenuovo* herceg, az ujonnan kinevezett második főudvarmester és *Dlanhowsky-Langendorf* ujonnan kinevezett titkos tanácsos, *Oldó* főherceg főudvarmestere, ma délelőtt tették le tinnepélyesen ő felsége kezébe az esküt.

Földrengés az Alföldön. A mágocsi határ mellett fekvő tanyák népének babonás félelmet okozott a múlt hét végén egy kis földrengés. Több helyen összeverődtek a poharak és megintogtak a falra akasztott tányérok. Orosházán már nagyobbfokú földrengést észleltek. Pénteken délután 5 óra tájon 3-4 másodpercig tartó földrengés volt észlelhető, mely észak-déli irányban hullámszerűen haladt tova. A falakon levő képek és tükrök némely

utczában erősen inogtak, egyesek az asztal mozdulását is észlelték.

Egy képviselő halála. *Mattyasovszky Gyula*, a rózsahegy kerület országgyűlési képviselője ma meghalt. *Mattyasovszky* Liptó megyében, Felső-Mattyasóczon 1849. augusztus 23-án született. Középszkoláit Rózsahegyben, Egerben, Esztergomban, a jogot pedig Pozsonyban végezte. Az ügyvédi vizsgát 1876-ban tette le Budapesten. Beutazta Ausztriát, Olaszországot, mint ügyvéd 1877-1883-ig Liptó-Szt-Miklóson működött. Eközben Liptó megye közigazgatási bizottságának tagja, a rózsahegy magyar társalgó körnek pedig elnöke lett. 1884-ben megválasztották a rózsahegy járás főszolgabírájává, mely minőségben az 1886. évi kolerajárvány idején taustított buzgalmaért legfelsőbb elismerésben részesült. 1896-ban választották meg első ízben képviselővé a néppárti *Masura Józseffel* szemben, akit 111 szótöbbséggel győzött le. Választását csak a bíráló bizottság határozata után igazolták.

Milán király Budapesten. *Milán* szerb exkirály Biharmegyéből, ahol egy hétig vadászott *Zichy* gróf birtokain, tegnapi Budapestre érkezett és a Royal-fogadóban szállt meg. *Milán király Barlovács* budapesti szerb főkonzul társaságában több helyen tett látogatást s megfordult a nemzeti kaszinóban is. *Milán király* még ma leutazik Beigrádba.

Tizenhárom év múlva felfedezett gyilkosság. A komáromi törvényszék vizsgálóbírója régi bünyűgyben folytat vizsgálatot. Tizenhárom évvel ezelőtt *Szalay József* erdőőr a sárkányi erdőben agyonlőve találta. A gyanu akkor egy orvvadász, *Levicsék József* ellen irányult, kit abban az időben a csendőrség elfogott, de a komáromi törvényszék bizonyíték hiányában felmentett. Így az ügy elaludt. E hó elején egy öreg ember a sárkányi előjárókat kérte halalos ágyához, kijelentvén, hogy addig nem bír meghalni, míg egy titkot el nem árul. És elmondotta, hogy 13 évvel ezelőtt, amint egy ízben a szőlőhegyen járt, hangos beszédet hallott. Odapillantva látta, hogy *Szalay József* erdőőr felhívta *Levicsék Józsefet*, hogy puskáját adja át. *Levicsék* villámgyorsan lekapta válláról puskáját s föbelőtte az erdőőrre, ki holtan bukkott le. Az előjárók odahivatták *Levicséket*, kinek a haldokló szemébe mondotta bűnét. *Levicsék* megsemmisülten vallotta be tettét. A vallomás után *Levicsék Józsefet* azonnal letartóztatták s átszolgáltatták a komáromi kir. ügyészségnek.

Felfordult grófok. *Zay-Ugrócz*ról írják az *Esti Hírlapnak*, hogy *Zay* Mrklós gróf országgy. képviselő nejét, szül. *Károlyi Margit* grófnőt, *Zay-Ugrócz* tájékán veszedelmes baleset érte. A grófnő épp a vasúthoz akart hajtatni, midőn a lovak az országút mellett tanyázott kóbor cigányok elhagyott tüzhelyétől megriadtak és a hintót a töltésről lefordították a szántóföldre. A grófnő arczán és kezén sérült meg s nem utazhatott el.

Inágesek Bács megyében. Bács megye legutóbb tartott közigazgatási bizottsági ülésén *Karácson* alispán egy nagyon szomorú jelentést terjesztett elő: Az elelmi szereknek, különösen a kenyérnek folyton fokozódó drágulása és a silány aratás következtében ezen áldott megye több községének lakosai az inággal küzdenek. Felhívja az alispán a jelenlevők figyelmét e szomorú tényre: appellálva a társadalom jó szívére, kéri a jótékony szívek ez ügyben gyors akcióját. A baj kuforrása az, hogy e megye területén a szegény lakosságnak egész télen át nincs keresetforrása, nincs házi ipara. Azt a pár forintot, mit aráskor keresett, már rég elfogyasztotta.

Degradált felsőbb leányok. Nagy a ribillió a *Sacré-Coeur* intézet bájos növendékei között. A kultusz-miniszter ugyanis egynemely hiba mia

megfosztotta őket az eddig méltó büszkeséggel hangoztatott «felsőbb leányi» színtől és a szimplán hangzó «polgári» nevet adta nekik cserébe. Érdekes dolgokat mond el a «Magyar Hírlap» mai számában a degradálás okairól. Ezek szerint nagyban hozzájárult a lefokozáshoz az intézet tantervéte és iskolafentartója, akik nem feleltek meg azoknak a kívánalmaknak, melyeket az állam egy felsőbb leányiskolával szemben megkíván. Hibának rótták fel, hogy az intézet a német nyelvnek és a németül tanult tantárgyaknak nagyobb tért adott a kelleténél. Sőt tankönyvjegyzékében még olyan németnyelvű történelmi tankönyv is előfordult, amely osztrák kiadású és közjogellenes helyeket is tartalmazott. A fővárosi felsőbb leányok különösen azért tartják sérelmesnek a degradálást, mert vidéki kollégáik ezután is «felsőbb leányok» maradnak.

Megfagyott. Banka János kishegyési lakos illáminált állapotban ment hazafelé a koresmából, ingó lábai nem bírták tovább vinni. Elesett és reggelre a járó kelők csak megfagyott holttestét találták fel.

Ajándék a fumei tisztviselőknak. A fumei tisztviselőkegyesület váratlanul szép könyvtárhoz jutott. A székesfehérvári polgári olvasókör felosztásán levélben, 5-600 kötetből álló könyvtárára nézve, úgy intézkedett, hogy azt a fumei tisztviselő-egyesületének ajánldozza.

Kirablott postahivatal. A múlt éjjel — mint az *Esti Hírlap* értesül — az *uj-verbázi* postahivatalba merész betörést követtek el. A tettesek Marschall János ó-verbázi koresmáros és Nész Tibold lakatoslegény, akiket a rendőrség már letartóztatott. A betörést beismerték, 126 frtot és 3 ajánlott levelet loptak el.

SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

A Nemzeti színházban A kis szórakozott. *Barrière* vigjátéka, A főszereplők: Csillag Teréz, Vizvári, Ujházi, Zilahy Gyenes. Kezdeté 7 órakor.

A városi színházban. A cremonai hegedűs *Coppée* operája és *Jó éjt Pantalon ur!* *Grissar* vig operája. Főszereplők: Várent V., Kacser M., Gabos Nelli, Ney Beck, Arányi, Hegedűs, Várady. Kezdeté 7 órakor.

Az operaházban: A nemzeti színház tagjai közreműködésével *Az arany ember.* *Jókai* színműve. Főszereplők: K. Gerő Lina, Maróthy M., Szacsayné, Pálfi, Gabányi, Náday, Egressy. Kezdeté 7 órakor.

A népszínházban: A varázsgyűrű, *D'Ennery Adolphe* és *Burani Paul* operetteje. Főszereplők: F. Hegyi Aranka, Kéry Klára, Szirmai, Vidor. Kezdeté 7 órakor.

A vígszínházban: *Szöke Katalin,* Voss drámai regéje. Főszereplők: Fáy Szereána, Molnár Rózi, Lánosz Ilka, Nikó Lina, Tapolczay, Góth. Kezdeté fél 8 órakor.

A magyar színházban: *Menyecske kisasszony,* *Audran* énekes vigjátéka. Főszereplők: Hettyei Aranka, Félhő Rózi, Somló Emma, Sziklay, Ferenczy, Boross. Kezdeté 7 órakor.

Champaudet állomás.

A vígszínházban ma délelőtt tartották meg a főpróbáját *Labiche* «Champaudet állomás» című bohózatának.

A darab meséje ez:
Takarel építész (Tapolczai) közelebbi ismeretségbe akar lépni Garambois táviró tiszt (Rónaszéki) feleségével (Berzétei Flóra), de a férj féltékenysége miatt nem mehetvén fel mindig a 3-ik emeleten lévő lakásukra, egy síremlék építésének ürügye alatt megismerkedik özvegy Champaudetnével (Nikó Lina), akinek a második emeleten van a lakása. Innen adják a jeleket. Innen vette a darab a

címét: Champaudet állomás. Azonban ez a Takarel nőül is akar. Egy közjegyző barátja elküldi őt Letringuer (Gál Gyula) házába, hogy annak leányát nőül vegye. Letringuer meghívja a rokonait, többek közt Garamboist is, hogy szemléljék meg a fiatal embert. Garambois felismeri és elhíreszteli róla, hogy viszonya van Champaudetnével.

Az após csak azzal a feltétellel bocsát meg neki és egyezik bele leánya házasságába, ha a szóban forgó Champaudetné férjhez adja. E czélből Takarel egy régi hivatalnokát (Hegedűs) összeházasítja. Sok epizód után, végre minden elsimul és Takarel megkapja a leányt.

A darab felette vidám és mulattató.

*** Pálmay Ilka hagyatéka.** Ezzel a félírással öriz a bécsi *An der Wien* színház erekyetára három gyönyörű tengerész kadétruhát, amely immár gazdátlanul válván, az igazgatóság hatszáz forintját sirtatja... Az történt ugyanis, hogy a legújabb bécsi premier, az *Operaball* első próbáján a legszivvelibb, legigazabb örömmel találkozott össze a színpadon a két primadonna: *Dirkens* kisasszony és *Pálmay* Ilka, kölcsönös örömeiknek adván kifejezték, hogy végtére együtt játszhatnak. Hires volt ez a libretto különben arról, hogy a kuplék és betétek száma még eddig ismeretlen rekordot ért el benne; mindez pedig annak miatta, mert négy élő primadonna volt a darabban fellependő! Négy primadonna azonban soknak bizonyult egy csárdában. *Pálmay* Ilka éppen valami angol tánczlepet tanult öltözékében, amint hallja, hogy *Dirkens* kisasszony egy ismeretlen dalt énekel. Világos tehát, hogy a hűtelen le akarja őt főzni valami ex tempore betéttel. És *Pálmay* Ilka nem szenvedte el, amit el nem szenvedne egy jól nevelt primadonna sem, hanem még azon a próbán kijelentette, hogy nem énekel. És megindult a színházban Lengyelország felosztása. Szétszedték darabokra az Ius szerepét, jutott belőle mindenkinek egy-egy dal. Így került azután színpadra az *Operaball* *Pálmay* Ilka nélkül, és az ő tervezett felléptének az emléket egyéb sem örzi, csak három longe, fodros, illatos kadétruha az an der Wien pókháló erekyetarában.

Színinövendékek vizsgálja. A városi színházban tegnap este ismét előadást rendezett a színakadémia. Ezuttal *Ujházi* Edo növendékei mutatták be haladásukat telt ház előtt, mely jól mutatott és sokat tapsolt a világot jelentő deszkák jövődjé tényszerűségének. Alttalában a női növendékek közt több a tehetséges, mint a férfiak között. Legjobbjan tetszettek *Szabó* Erzs, *Feld* Irén és *Kárpáti* Valéria, akik meglepő színpadi rutinnal és intelligenciával játszottak. A férfiak közül *Odry* Árpád és *Hornyánszky* Lajos tünnek ki.

*** Sudermann interdictus.** Alig jegyeshet fel még író annyi rendőri tilalmat élte történetében, mint *Sudermann*. Most a legújabb darabját, a *Johannest* üldözi a rendőrség ébersége, amely tudvalevőleg *Berlinben* is megtiltotta az előadást. Időközben a darab felszabadult a cenzúra tilalma alól és Németország szerte is került, de most meg a svájci rendőrséggel gyűlt meg a baja, amint a *Luzerner Tagblatt* következő híre mutatja: *Sudermann* Hermann-nak, a *Becsület* szerzőjének *Johannes* című új színművét a rendőrség törölte a luzerni városi színház játérendjéről.

A kulisszák mögöl.

Az a különös eset történt ma meg a népszínház kulisszái mögött, hogy egy cinos karhölgyecske felhozta a színpadra a két éves leánykáját. A jószívű és gyermekbarát színész népmindjárt közepre fogta az apróságot, játszottak, pajzánkodtak vele, kinalgatták czukorral és a módike láthatólag jól érezte magát a világot jelentő deszkákon — persze leeresztett függöny mögött. Mikor azután már készültek a függönyt felhuzni, az ügyelő idegesen küldözte a színpadról az oda nem valókat. Amint a vidám kis leányt meglátta az ő

szigoru arcza is mosolyra derült és csak ennyit mondott a fiatal mamának:

— Csak nem akarja még a publikumnak is bemutatni.

— Már mér nem? Az uram fiát?
És a kollégák irigykedésre be is bizonyult, hogy hites férje van, ami népszínházi kóristánénál elég szenzációs eset.

Niinsky:

KÖZGAZDASÁG.

Jelentések a tőzsdékről.

A gabonázlet Budapesten. A külföldi alacsonyabb jegyzések ellanyhították az irányzatot, az árak mérsékelten csökkentek. Elkelt 14,000 q. buza néhány krral alacsonyabb árakon.

A következő buzafajok kerültek forgalomba:

Tiszavidéki	600 mm.	77 kg.	13.20 frton
>	200 >	75 >	12.65 >
>	200 >	74.2 >	11.50 >
Fehérmegyei	300 >	78 >	13.15 >
>	200 >	78 >	13.20 >
>	500 >	75.5 >	12.65 >
Raktáru	1600 >	75 >	12.55 >
>	2700 >	74.8 >	12.45 >
>	970 >	73 >	11.97 fél >
>	1160 >	73.9 >	12.40 >
>	2950 >	73.5 >	11.50 >

Egyéb gabonaművekben az irányzat bágyadt, az árak egy kissé hanyatlottak. *Rozs* 8.45—8.70, *tengerit* 5.10—5.15 és *szólot* 6.20—6.50 forinton kínáltak.

A *határidőpiac*on a külföldi alacsonyabb jegyzések és a kedvező időjárás a spekulációt eladásokra készítették, az árak lejtőredeztek.

Kötöttek:

Buza tavaszra	12.05—12.—
Rozs tavaszra	8.78—8.74
Tengeri máj.-jun.-ra	5.35—5.33
Zab tavaszra	6.39—6.37

A déli tőzsde zárlatjegyzései:

Buza tavaszra	12.01—12.03
Rozs tavaszra	8.74—8.75
Tengeri máj.-jun.-ra	5.32—5.34
Zab tavaszra	6.36—6.38

A budapesti értéktőzsde. A medió ellátás előtt a spekuláció nagyobb mértékben kínálta a vezető értékeket, mire az árfolyamok mérsékelten csökkentek, az alapirányzat azonban szilárd maradt.

Az előtőzsdén előfordult kötések: magyar hitel: 384.75—383.— osztrák hitel: 358.10—357.10 leszámítoló bank részv. 257.50—256.75 osztrák-magyar államvasut részv. 345.25—344.25 rimamurányi vasut részv. 251.25—251 közuti vaspálya részvény 403.50—404.75 villamos vasut részvény 276.

Zárlatkor maradt: magyar hitel részvény 383.50 osztrák hitel részvény 357.30 osztrák-magyar államvasut részv. 344.90 leszámítoló bank részvény 257. jelzáloghitelbank részvény 276.75 közuti vaspálya részvény 404.50 városi villamos vasut részvény 276 forinton.

A déli tőzsdén jegyzetek: magyar hitel részvény 383.50—383.25 osztrák hitel részvény 357.30—356.90, osztrák-magyar államvasut részvény 345.00—345.50, leszámítoló bank részvény 256.75—257.—, jelzáloghitelbank részvény 276.25—276.50 rimamurányi vasut részvény 251.——000.— közuti vaspálya részvény 403.50—404.50 városi villamos vasut részv. 276.75—277.75 forinton.

Zárlatkor maradt: magyar hitel részvény 383.25 magyar aranyáradek 121.25 magyar koronajáradek 99.75, pesti magyar kereskedelmi bank részvény 1445.—, osztr. hitelrész. 357.— leszámítolóbank részvény 257.—, jelzáloghitelbank részvény 276.25.— rimamurányi vasut részvény 251.—, salgótarjáni kőszénbánya részvény 606.— déli vasut részvény 84.60 városi villamos részvény 277.—, közuti vaspálya részvény 404.— forinton.

A gabonázlet Bécsben. Minden ösztönzés hján a forgalom pangott, a hangulat ellanyhult.

Jegyzések:

Buza tavaszra	11.86—11.87
Rozs tavaszra	8.86—8.88
Tengeri máj.-jun.-ra	5.59—5.60
Zab tavaszra	6.67—6.68

A bécsi értéktőzsde. Realizálásokra és a magyar hitelbank mérlegéről elterjedt kedvezőtlen hírekre az irányzat ellanyhult.

Jegyzések: osztrák hitelrészvény 357.10 magyar hitelrészv. 383.00—, magyar aranyáradek 121.25, magyar koronajáradek 99.75, anglo bank 162.75 osztrák magyar államvasut részvény 345.50 forinton.

Piaczi árak.

(Az *Esti Hírlap* magánjelentése.)

A központi vásárcsarnokban ma élénk forgalom volt. Az árak nem változtak. A kicsinybeni eladások következőleg alakultak:

Hus: I. rendű levehus 72, II. rendű levehus 52—56, III. rendű levehus 48—56, vesepecsenye egész 68—80, rostélyos 72—80, fehér pecsenye 72, tisztított vesepecsenye 140—150, marhanyelv nyersen 72, páczolva 90, füstölve 140 krajczár kilója. Borjúhus czomb 100, eleje 72, pörköltnek 60—72, Birkahus eleje 40, hátulja 52, Bárányhus, első negyed 60—80 hátulso negyed 100—150 Disznóhus czombja, lapoczkája 68, szűzpecsenye 90, karaj 80—90, füstölt sonka 90—100, prágai sódar 110—115 nyelvt 30—35 kr szalonka 60—64, zsir 64, háj 60—64, kocsonyának való 54 kr. kilónként.

Baromfi: Rántani való csirke 90—120, sütni való csirke 120—140, tyúk 120—140, kappan 180—240, pulyka 400—500 kövér lud 400—700, sovány kacska 140—160, kövér kacska 200—260 krajczár páronként. Tisztított baromfi: csirke 60—70, császár poulard 80—90, kappan 100—140, sov. kacska 120—140, hizott 150—180 kr. drbként. pulyka 70—80, kr. Lud kilója. 45—56 kr, elsőrendű zsir 80—90, háj 90, olvasztott zsir 80—90 kr. libamáj 150—200 kilója.

Vadak: Nyul 100—150, fogoly 70—80, ózeczomb 300—350, gerincez 400—700 kr, egészben, szarvas 45—100, vesepecsenyéje 180, kilója, fázán 180—220 gyöngytyúk 80—100 erdei szalonka 140—150, fűrj 50 kr. vadkacska 90 kr. drbjá, fenyvesmadár 55, párja.

Halak: Élő ponty 80—120, csuka 60—120, kecsge 100—200, süllő 80—160 krajczár. **Jegelt halak:** ponty 20—60, csuka 20—50, kecsge 120, fogas, süllő 80—160, apró hal 30—50. Lazacz 500 krajczár kilója.

Külön/dob: Teavaj 120—140, főzővaj 90—70, tojás 6 drb 20 kr., Conservált tojás 6 drb. 20 kr., tea tojás 27 drb, főzni való tojás 30 drb, meszes tojás 35 drb 100 krajczár.

Feladás szerkesztő: *Neszmélyi Arthur.*

Huzás február 11-én
Eugen Herzog szobor sorsjegyek 50 kr.
Főnyeremény 75,000 korona ajánlja: Adler és társa V., Fűrdő u. 1. és Deifeld József VII., Károly-körut 7.

Uj házasszony. Férj: Ez a tojás nem friss, . . Asszony. De már kérlek alig tíz perczre, hogy hozattam.

Az „Országos Magyar Központi Művészeti Társulat”
Téli- és karácsony-ujjevi KIÁLLITÁSA

a városi galériában, az Andrássy-ut végén
1897. december 1-től, 1898. január 15-ig.
Megnýtás december 15-ig.
Nyitva reggel 9-től délután 4 óráig, szombati keddén és vasárnap a. n. 3-tól este 9-ig villamvilágítás mellett és esőtörtökön este 6-tól 11-ig
SÉTÁNHANGVERSENY.

Buffet. — *Belpárij egy korona.* — *Vasárnap délután 1 órától 20 kr.* — A földalatti vasut állomásain kedvezményes árjegyzék kapható. 1

Találkozás. Egy ur (bálban): Ugyan hol volt már szerencsem? Másik ur. Sokszor borotváltam uraságodat.

Hükner Frigyes

hentes-, esemege-, sajt-, vaj- és borüzlete
Budapest, Váci-utca 12.

ajánlja legnagyobb választékú raktárát mindennemű finom likőrök, cognac, pezsgők, befőttök, sütemények, csokoládé czukorkák, korai főzelék és kornai gyümölcsök. Friss őszibarack, zöld borsó, földipeper, saláta uborka és állandóan friss mákos és diós patkókban.

Buffet-Reggeli elizószoza.
Megrendelések mulatságokra, ebédre és vacsorákra házánál legjobb kiszolgálás és a legszelb rendezéssel a legolcsóbb árkamellal, elioadgatnak.

Az egyenjogúság. Egy fiatal hölgy nagy harczoza a nők egyenjogúsításának vasuti kupéba száll. A kupében tíz hely van és mind a tíz el van foglalva. Tíz férfi ül ott. És a hölgy kikeresi szemével azt, akit legalkalmasabbnak tart és így szólja meg:
— Híve ön a nők egyenjogúsításának?
— Igen — szól a férfi és föláll.
— Tehát azt tartja, hogy a nőnek éppen annyi joga van, mint férfinak?
— Igen.
— Nos hát maradjon állva.
Szólt és az üresen maradt helyre leült a hölgy.
Ez az egyenjogúság.